

[Handelsministeren.]

ikke. Jeg skulde ikke gøre nogen som helst Indvending imod — tværtimod —, at Forholdet meget hurtigt vilde forme sig saaledes, at Staten ikke behøvede at træde til, men jeg skønner ikke rettere, end at det er nødvendigt at yde Eksportkredit, som det har været nødvendigt at gøre det hidtil, og jeg ved ogsaa positivt, at meget vigtige Erhvervsvirksomheder her i Landet giver Udtryk for den Opfattelse, at det er absolut nødvendigt for at opretholde Beskæftigelsesgraden her i Landet, at saadanne Eksportkreditter ydes, thi ellers vilde det være umuligt for dem at komme ud paa Verdensmarkedet med deres Produkter: de kan ikke blive finansieret af vore hjemlige Pengeinstitutter, og de kan ikke klare Finansieringen selv, og de kan ikke faa Leverancer til Udlandet, hvis de ikke kan give en rimelig Kredit.

Det ærede Medlem Hr. Christmas Møller spurgte mig, om jeg kunde give Oplysning om, hvorvidt Kreditterne prolongeres for derved at skjule Tab. Dertil vil jeg sige, at dette er der ikke Tale om. Eksportkreditveksler prolongeres overhovedet ikke. Der er i ganske enkelte Tilfælde givet Prolongation for nogle, i Forhold til det store Beløb, der er Tale om, ubetydelige Beløb, men det er i intet Tilfælde for at skjule Tab, det er, fordi de paagældende Virksomheder har været i en saadan Situation, at det har været rimeligt at give en Forlængelse af Kreditten. Men det er sagt mig ganske bestemt, at det kun er i ganske enkelte Tilfælde og kun for ubetydelige Beløb.

Jeg kan altsaa berolige det ærede Medlem med, at det virkelig forholder sig saaledes, at det Tab, som Staten hidtil har haft paa sine Kreditter, der dog nu har løbet siden 1922, og som har været paa mange, mange Millioner Kroner, tilsammen kun har været lidt over 1/4 Mill. Kr., men at man i samme Tid har indvundet ved Risikopræmier, som de, der har faaet Kreditterne, har maattet give til Staten, ikke blot dette Beløb, men et Beløb, der er meget større, saaledes at der høves en Reserve til Disposition for mulige Tab i Fremtiden; men selvfølgelig er denne Reserve yderst ringe i Forhold til den store Risiko. Det er jo klart, at det ikke vil være muligt for Staten at opkræve saa store Risikopræmier, at vi kan opsamle Millioner i Reserverfond; det lader sig ikke gøre.

Maa jeg som en sidste Bemærkning til, hvad det ærede Medlem Hr. Christmas Møller sagde, sige, at der er ikke noget

underligt i, at jeg har stillet Forslag om, at Koncentrationerne fremmes, og samtidig har et Forslag liggende her i Rigsdagen om, at man skal have Indseende med Koncentrationer. Jeg vil endda sige, at det sidste bliver en nødvendig Følge af det første. Hvis man udvikler Koncentrationerne, skaber de store eneraadende Virksomheder, bliver det ogsaa nødvendigt at føre en vis Kontrol med dem, men det er ikke ensbetydende med, at man ikke kan se med Velvillie paa, at Industrivirksomheder formes paa netop den Maade, som det er nødvendigt, for at de kan blive konkurrencedygtige. Det, man ved Siden deraf skal gøre, er at føre et saadant Indseende med dem, at de ikke kan misbruge deres Særstilling, den Koncentration, som de har opnaaet eventuelt med Statens Bistand.

Jeg kan sige til det ærede Medlem Hr. Rager, der talte paa det radikale Venstres Vegne, at i Realiteten er jeg enig med ham i den Opfattelse, at Bestemmelsen i § 3 i Loven af 1928 i Virkeligheden svarer til de Bestemmelser, som er indført i Lovforslaget her, og som jeg for Resten allerede har udtalt mig om.

Det ærede Medlem Hr. Rager henstillede til mig at prøve paa at finde egnede Veje til at give Haandværkerne en mere fyldig Oplysning end den, de nu var i Stand til at skaffe sig, med Hensyn til de Vilkaar, paa hvilke de kunde faa deres Laan. Hvis det virkelig er saaledes, at Haandværkerne ikke har Klarhed over dette Forhold, vil der ikke være noget i Vejen for, at de kan blive gjort bekendt med, paa hvilken Maade de kan komme i Betragtning; det forekommer mig, at Fællesrepræsentationen for dansk Industri og Haandværk maa være det rette Forum i den Henseende.

Til det ærede Medlem Hr. Axel Dam skal jeg ikke gøre mange Bemærkninger udover den, at jeg er ude af Stand til her paa staaende Fod at sige noget som helst om, hvorvidt han har Ret i, at Staten kun ved et Tilfælde i en given Situation har undgaaet et Tab paa 200 000—300 000 Kr. Jeg vil henstille til det ærede Medlem, at han dokumenterer, hvad han her har sagt, saa skal jeg tilsige ham, at jeg under Udvalgsbehandlingen, saa vidt det er muligt, skal søge at skaffe mig Underretning om, hvorledes det forholder sig. At det saadan i al Almindelighed siges, at der har foreligget saadanne Tilfælde, lægger jeg ikke megen Vægt paa; jeg er ude af Stand til at kontrolere, om det ærede Medlem har Ret, men det er muligt, han har det. Det